

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет педагогічний
Кафедра педагогіки та менеджменту освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри педагогіки та менеджменту освіти

Світлана ПОЛІЩУК

“26” серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Професійна майстерність педагога закладу освіти

підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти

вибірковий освітній компонент

мова навчання українська

2025-2026 навчальний рік

Розробник програми: Оксана ГОРБАТЮК, канд. пед. наук, доцент
кафедри педагогіки та менеджменту освіти;

Світлана ПОЛІЩУК, канд. пед. наук, доцент кафедри педагогіки та
менеджменту освіти.

Ухвалено на засіданні кафедри педагогіки та менеджменту освіти

Протокол №7 від 26 серпня 2025 року

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

1. Метою вивчення вибіркової освітньої компоненти «Професійна майстерність педагога закладу освіти» є формування у здобувачів освіти комплексу загальних і фахових компетентностей, необхідних для ефективного здійснення педагогічної діяльності, зокрема: професійно-педагогічної, комунікативної, методичної, організаційно-управлінської, рефлексивної, інноваційної та дослідницької. Зазначені компетентності забезпечують здатність майбутнього педагога результативно організовувати освітній процес, здійснювати педагогічну взаємодію, упроваджувати сучасні освітні технології, а також реалізовувати стратегії безперервного професійного розвитку.

2.Обсяг дисципліни .

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма та заочна здобуття вищої освіти	
Рік навчання	Перший.другий.	
Семестр вивчення	Другий,третій.	
Кількість кредитів ЄКТС	4 кредити ЄКТС	
Загальний обсяг годин	120 год.	
Кількість годин навчальних занять	32 год.	
Лекційні заняття	16 год.	
Практичні заняття	16год.	
Семінарські заняття	0 год.	
Лабораторні заняття	0 год.	
Самостійна та індивідуальна робота	88год.	
Форма семестрового контролю	Залік	

3.Статус: вибіркового освітнього компоненту.

4. Програмні компетентності навчання.

- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- Здатність виявляти, ставити та розв'язувати проблеми;
- Здатність проводити дослідження на відповідному рівні;
- Здатність інтегрувати знання у сфері освіти/педагогіки та розв'язувати складні задачі у мультидисциплінарних та міждисциплінарних контекстах.
- Здатність до використання сучасних інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у освітній та дослідницькій діяльності;
- Здатність до ділових комунікацій у професійній сфері, знання основ ділового спілкування, навички роботи в команді.

5. Очікувані результати навчання з дисципліни.

- Визначати та аналізувати засади професійної майстерності організатора освітнього процесу, спрямовані на набуття особистого досвіду ефективної педагогічної діяльності;
- Визначати й систематизувати складові професійної майстерності та педагогічної культури з урахуванням теоретичних засад сучасної філософії освіти, загальних основ педагогіки партнерства, концепцій управління закладами освіти;
- Розуміти та аналізувати поняття, що характеризують педагогічне спілкування, педагогічний такт, професійну етику та педагогічну техніку;
- З'ясовувати типи, структуру, динаміку конфліктів у педагогічних ситуаціях, шляхи їхнього роз'язання;
- Визначати стилі поведінки та специфічні якості особистості лідера та складові його професійного іміджу.

6.Засоби діагностики результатів навчання: проблемна лекція, інтерактивна лекція, , евристична бесіда, аналіз наукових джерел, навчальна дискусія, кейс-метод, ситуативне моделювання, рольова й ділова гра, тренінгові вправи, моделювання фрагментів педагогічної взаємодії, аналіз відеофрагментів педагогічної діяльності, розв'язання педагогічних ситуацій, робота в малих групах, метод проєктів, рефлексивний аналіз, самооцінювання та взаємооцінювання.

7. Програма навчальної дисципліни

Денна форма здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Разом	зокрема					
		лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота
Тема 1. Професійна майстерність педагога як основа ефективної професійної діяльності.	14	2	2			10	-
Тема 2. Професійна діяльність сучасного педагога: зміст, функції та особливості.	16	2	2			12	

Тема 3. Педагогічне спілкування та розвиток soft skills у професійній діяльності педагога.	16	2	2			12	
Тема 4. Майстерність публічного виступу.	14	2	2			10	-
Тема 5. Педагогічний такт, етика педагога та особливості його поведінки у професійних взаєминах.	14	2	2			10	
Тема 6. Професійна майстерність вирішення конфліктних ситуацій	16	2	2			12	
Тема 7. Індивідуальна педагогічна бесіда як модель педагогічної взаємодії.	14	2	2			10	
Тема 8. Формування лідерських якостей. Професійний імідж педагога.	16	2	2			12	
Разом годин	120	16	16			88	-

8. Форми поточного, семестрового та підсумкового контролю.

Поточне усне опитування, тестування в модульному об'єктно-орієнтованому динамічному середовищі MOODLE, модульна контрольна робота, залік.

9. Критерії оцінювання результатів навчання та самостійної роботи.

Розподіл балів:

— сумарна максимальна кількість балів з дисципліни протягом семестру становить 100 балів; 100 балів складаються з балів поточного та модульного контролю; — зміст навчальної дисципліни передбачає один змістовий модуль, яких завершується модульним контролем (МК); — бали за змістовий модуль (ЗМ) складаються з двох компонентів : балів поточного контролю та балів модульного контролю. Причому максимальна кількість балів з поточного контролю становить 50; максимальна кількість балів з модульного контролю (контрольна робота) – 50 б.

Поточний і модульний контроль (100 балів)		Сума
Змістовий модуль 1 (100 балів)		100
Поточний контроль	Модульна контрольна робота	
50 балів	50 балів	

Поточний контроль

Максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях – 12.

Критерії оцінювання знань, умінь, навичок здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях (поточний контроль)

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, освітніх фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
	2	Здобувач вищої освіти не достатньо усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
	3	Здобувач вищої освіти намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі закономірності; робить спроби виконання вправ і завдань репродуктивного характеру; за допомогою викладача виконує прості вправи за готовим алгоритмом. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
Середній (репродуктивний)	4	Здобувач вищої освіти володіє початковими знаннями, здатний виконати вправи і завдання за зразком; орієнтується в термінах, поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
	5	Здобувач вищої освіти розуміє суть навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; виконує прості вправи і завдання за алгоритмом, але окремі висновки є нелогічними та непослідовними. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.

	6	Здобувач вищої освіти розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати освітні процеси, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час виконання вправ і завдань за алгоритмом, послуговуватися додатковими джерелами. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
Д остатні й (алгори тмічно дієвий)	7	Здобувач вищої освіти правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими поняттями, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; складати таблиці, схеми. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	8	Знання здобувача вищої освіти досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	9	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить педагогічні поняття; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички порівняльного характеру. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
В исокий (творчо -профес ійний)	10	Здобувач вищої освіти володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати особливості освітніх процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні здобутки педагогічної науки; самостійно визначає мету власної діяльності; виконує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні освітні явища, процеси. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	11	Здобувач вищої освіти володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні освітні явища, процеси. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.

	12	Здобувач вищої освіти має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні ситуації та завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу освітніх явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й схильності; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
--	----	---

Якщо здобувач вищої освіти не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0,1,2,3, отримані на навчальних заняттях, не виконав модульної контрольної роботи (МКР), завдання самостійної роботи менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Пропущені заняття здобувач вищої освіти має обов'язково відпрацювати. За відпрацьовані лекційні заняття оцінки не ставляться, за практичні заняття нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Здобувачеві вищої освіти, який не виконав поточних домашніх завдань, не підготувався до навчальних занять, в журнал обліку роботи академічної групи ставиться 0 балів.

Здобувач вищої освіти, знання, уміння і навички якого на навчальних заняттях за 12-бальною шкалою оцінено від 1 до 3 балів, вважається таким, що недостатньо підготувався до цих занять і має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. Поточну заборгованість, пов'язану з непідготовленістю або недостатньою підготовленістю до навчальних занять, здобувач вищої освіти повинен ліквідувати. За ліквідацію поточної заборгованості нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Самостійна робота

Перевірку питань й завдань самостійної роботи, які здобувачі вищої освіти готують на практичні заняття, здійснює викладач, який їх проводить. Їх оцінювання є складником загальної оцінки, що виставляється здобувачеві вищої освіти на практичному занятті.

До того ж, самостійна робота передбачає опрацювання матеріалу лекційних занять, попередню підготовку до практичних занять; виконання завдань і вправ в позааудиторний час; підготовку до обговорення окремих теоретико-практичних тем; самостійне вивчення окремих теоретичних тем курсу; підготовка до написання модульної контрольної роботи; відвідування консультацій (згідно з графіком консультацій кафедри).

Модульна контрольна робота

МКР передбачає визначення рівня теоретико-практичної компетентності з професійної майстерності через виконання відповідних завдань.

Мета її написання – виявити рівень теоретичних знань та практичних умінь з педагогічної майстерності.

Здобувачі вищої освіти, які за результатами виконання МКР отримали рейтинговий бал менший 60% від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для її виконання або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Контрольна робота містить питання з основних питань курсу, що вивчалися на лекційних та/або аудиторних заняттях та виносилися на самостійне опрацювання.

Для успішного виконання модульної контрольної роботи необхідно звернути особливу увагу на те, що формулювання запитань передбачають не лише відтворення вивченого теоретичного матеріалу, але й вміння аналізувати, порівнювати, наводити власні приклади, аргументувати свою думку тощо. Відповідаючи на питання контрольної роботи потрібно висловлюватися грамотно, логічно, підкріплювати теоретичний матеріал власними прикладами, демонструючи своє розуміння основних положень.

При оцінюванні результатів модульної контрольної роботи, враховується:

- 1) рівень засвоєння знань з навчальної дисципліни (рівень усвідомлення, міцність запам'ятовування, обсяг, повнота і точність знань);
- 2) якість актуалізації здобувачами освіти здобутих знань (логіка мислення, аргументація, послідовність і самостійність викладу, культура професійного мовлення);
- 3) сформованості умінь і навичок використання засвоєних знань на практиці;
- 4) прояв творчості й самостійності в навчально-пізнавальній діяльності;
- 5) якість виконання роботи (зовнішнє оформлення, своєчасність виконання, ретельність тощо).

Норми оцінювання:

Оцінки «**відмінно**» (45-50 балів) заслуговує здобувач вищої освіти, який виявив всебічні, систематичні й глибокі знання навчального матеріалу і вміння вільно виконувати передбачені програмою завдання, ознайомлений з основною і додатковою літературою.

Оцінки «**добре**» (38-44 балів) заслуговує здобувач вищої освіти, який виявив повне знання навчального матеріалу, успішно виконав передбачені програмою завдання, засвоїв рекомендовану основну педагогічну літературу.

Проте при цьому допустив несуттєві неточності, пропуски чи помилки.

Оцінки «**задовільно**» (30-36) заслуговує здобувач вищої освіти, який виявив знання основного навчального матеріалу, частково справився з

виконанням передбачених програмою завдань, ознайомлений із частиною рекомендованої педагогічної літератури.

Зазвичай, оцінка «задовільно» виставляється здобувачам вищої освіти, які допустили суттєві помилки під час виконання модульної контрольної роботи.

Оцінка «незадовільно» (менше 29 балів) виставляється здобувачеві вищої освіти, який виявив значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не знайомий з основною літературою курсу.

Як правило, «незадовільна» оцінка виставляється здобувачам вищої освіти, які не виявили знань або виявили їх недостатньо під час виконання модульної контрольної роботи.

Модульна контрольна робота виконується на подвійному аркуші паперу із оформленням титульної сторінки, зазначенням варіанту та відповідних запитань контрольної роботи.

Семестровий залік

Якщо здобувач вищої освіти не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0,1,2,3, отримані на навчальних заняттях; не виконав або виконав МКР, завдання самостійної роботи менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Здобувачі вищої освіти, які не мають академічної заборгованості за результатами поточного контролю, отримують оцінки за результатами підсумкового контролю у формі заліку з навчальної дисципліни.

Здобувачі вищої освіти, які мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, отримують за результатами підсумкового контролю у формі заліку оцінку F за шкалою ECTS та „не зараховано”/„незадовільно” за національною шкалою.

Здобувачі вищої освіти, які мають академічну заборгованість за результатами підсумкового контролю у формі заліку, зобов'язані ліквідувати її в терміни, визначені графіком ліквідації академічної заборгованості.

До індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти результати підсумкового контролю у формі заліку заносяться за умови, якщо здобувач вищої освіти не має академічної заборгованості за результатами поточного контролю та його рейтингова оцінка є більшою або рівною 60 балів.

Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни

Рейтингов а оцінка з навчальної дисципліни	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100 більше і	A (відмінно)	Зараховано

82-89	B (дуже добре)	Зараховано
75-81	C (добре)	
67-74	D (задовільно)	Зараховано
60-66	E (достатньо)	
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	Не зараховано
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)	

Визнання результатів неформальної та (або) інформальної освіти.

У випадку, якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній та інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно Порядку визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів навчання здобутих шляхом здобуття неформальної та/або інформальної освіти (нова редакція) <https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view>, зокрема, якщо їх тематика відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю).

В неформальній освіті:

- закінчення професійних курсів, семінарів або тренінгів, тематика яких відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю);

В інформальній освіті:

- наявність наукової публікації, тема якої відповідає галузі знань і змісту освітньо-професійної програми.

Академічна доброчесність. Очікується, що відповіді здобувачів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями, передбачатимуть недопущення академічної недоброчесності (відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів тощо). Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від обсягу плагіату чи обману.

Питання дотримання усіма учасниками освітнього процесу академічної доброчесності, регламентуються такими документами:

«Кодекс академічної доброчесності Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (нова редакція)»

(<https://drive.google.com/file/d/1LIOReajanExMEnG2DvgdaFNACYWU00UL/view>);

«Положення про дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (нова редакція)» (https://drive.google.com/file/d/0B_EBvdN4dQSIMUozdmc2Ti0xY3MzMS1hbjlXLVVQSDZmNjU4/view?resourcekey=0-WAE6ceQZqhHelYoJoPZ3Kg).

Відвідування занять. Відповідно до пункту 9.2 «Правил внутрішнього розпорядку К-ПНУ імені Івана Огієнка» (<https://drive.google.com/file/d/1kXGZVxEIcG0Cmy33EvqF2c2E7hGHUrT8/view>) здобувачі вищої освіти зобов'язані: дотримуватися вимог законодавства, Статуту Кам'янець-Подільського національного університеті імені Івана Огієнка»

(<https://drive.google.com/file/d/1mSgolphxhJS9dAP9pippTiBvdTLCVr5H/view>); відвідувати усі види навчальних занять; вчасно інформувати деканат про неможливість відвідувати навчальні заняття, скласти і перескласти заліки тощо, останні – у зв'язку з поважними причинами; подати підтверджувальні документи, які засвідчують поважну причину, що унеможливила відвідування навчальних занять, складання (перескладання) заліків тощо; ліквідувати академічну заборгованість у встановлені терміни.

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна (за потребою): навчальні аудиторії; бібліотека, електронна бібліотека, репозитарій бібліотеки; мультимедійне обладнання; точки бездротового доступу до мережі Інтернет; доступ до мережі Інтернет; модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище (Moodle); силабус та робоча навчальна програма дисципліни; збірники наукових праць.

11. Рекомендована література

Основна

1. Основи педагогічної майстерності та творчості вчителя: навчально-методичний посібник [Електронний ресурс] / [автори-укладачі: О.М. Дутко, О.В. Горбатюк, І.Ю. Лебідь, С.В. Поліщук, В.В. Федорчук; за заг. ред. В.В. Федорчук]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2023. 275 с. URL: <http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/7287>
2. Бабюк Т. Й., Каньоса Н. Г., Бабюк С. М. **Технології формування Soft Skills в системі професійної підготовки педагога** : навч. посіб. [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський : Видавець Ковальчук О. В., 2023. 222 с. URL: Бех І. Д. Особистісно орієнтоване виховання в умовах сучасних викликів. Київ : Педагогічна думка, 2021. 312 с.
3. Бех І. Д. **Особистість у просторі духовного розвитку** : монографія. Київ : Академвидав, 2021. 256 с.

4. Ковальчук В. А. **Педагогіка партнерства у професійній діяльності вчителя** : навч. посіб. Житомир : ЖДУ ім. І. Франка, 2023. 198 с.
5. **Марчук А. А.** Особливості педагогічної взаємодії викладача і студента у вищій школі. – 2020.
<https://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/23689/1/Марчук%20стаття..pdf>
6. **Кучай Т. П.** Педагогічна взаємодія у формі комунікації в освітньому процесі. – 2024.
https://library.udpu.edu.ua/library_files/probl_sych_school/2024/2/14.pdf

Допоміжна:

1. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «**Нова українська школа**» на період до 2029 року. – Київ: МОН України, 2016.
URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
2. **Нова українська школа: poradnyk dlya vchytelya** / за заг. ред. Н. М. Бібик. – Київ, 2017.
URL: <https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/11/NUSH-poradnyk-dlya-vchytelya.pdf>
3. Фіцула М. М. Педагогіка: навчальний посібник. Київ: Академвидав, 2015.
URL: https://pidru4niki.com/pedagogika/fitsula_pedagogika
4. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи. Київ: Центр учбової літератури, 2017.
URL: https://pidru4niki.com/pedagogika/pedagogika_vischoyi_shkoli

12. Рекомендовані джерела інформації.

1. Міністерство освіти і науки України: Головна. URL: <https://mon.gov.ua/ua>
2. Центр фінансово-економічних наукових досліджень. URL: <http://www.economics.in.ua/2023/07/27.html>
3. <http://ped-series.kpnu.edu.ua/>
4. Педагогічна освіта: теорія і практика. URL: <http://pedosv.kpnu.edu.ua/>
5. Всеосвіта – Національна освітня платформа. URL: <https://vseosvita.ua/>
6. Освітній проект «На урок» для вчителів. URL: <https://naurok.com.ua/>
7. EdEra — українська студія онлайн-освіти. URL: <https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:EdEra-SmartOsvita+Inc+1/about>

8. Освіторія. URL: <https://osvitoria.media/>
9. Prometheus – найбільша платформа онлайн-курсів в Україні. URL: <https://prometheus.org.ua/>
10. <http://www.mon.gov.ua/> - Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України
11. www.lib.com.ua/ – Електронна бібліотека
12. www.nbuv.gov.ua/ – Національна бібліотека України ім. Вернадського
13. <http://nplu.org/> – Національна парламентська бібліотека України
14. <http://www.harvard.edu/museums> – Бібліотека Гарвардського університету (США)
15. <https://ispp.org.ua/elektronna-biblioteka/> — Електронна бібліотека Академії педагогічних наук України
16. <http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/> — Репозитарій Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка